

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Feitenreconstructie

Tijdlijn: Maatschappelijke >
ondersteuning

Periode: maart 2020 tot en met februari 2021

Programmadirectie Nafase COVID-19

Leeswijzer

Deze feitenreconstructie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) betreft de periode maart 2020 tot en met februari 2021 en is gebaseerd op zowel openbare bronnen (voornamelijk Kamerbrieven, de richtlijnen m.b.t. de opvang van dak- en thuisloze mensen, nieuwsberichten en onderzoeken waarover ook Kamervragen zijn gesteld) als interne bronnen (voornamelijk overlegnotulen/verslagen, nota's en interne e-mails gestuurd naar de bewindspersonen). Daarnaast is input verwerkt van de beleidsdirectie(s) van VWS die betrokken was (waren) bij het thema van deze tijdlijn.

De **grijze teksten** verwijzen naar aanvullingen op basis van mondelinge bronnen of van respondenten ontvangen opmerkingen zonder bronstukken.

De feitenreconstructie start met een kort overzicht van de belangrijkste kantelmomenten. Kantelmomenten zijn cruciale momenten en/of belangrijke koerswijzigingen in de bestrijding van de coronapandemie. De kantelmomenten zijn in de feitenreconstructie die volgt in meer detail te vinden.

Voor informatie over andere onderwerpen tijdens de coronapandemie wordt verwezen naar de desbetreffende tijdlijnen.

Namen en functienamen van medewerkers van het ministerie van VWS worden in de feitenreconstructie vervangen door "ambtelijk VWS" en namen van medewerkers van andere organisaties zijn vervangen door "functionaris".

Gebruikte hyperlinks in sommige bronvermeldingen zijn mogelijk na verloop van tijd niet meer toegankelijk..

De Bestuursraad VWS heeft de inhoud van deze tijdlijn vastgesteld op 8 april 2022.

Instructie

Dit document is interactief. Dat betekent dat informatie - naar wens en op maat - uitgebreid kan worden.

- **Algemeen:** als de cursor (of het handje) verandert in een wijzende vinger dan is er sprake van een interactief element.
- **Oranje schuin en dikgedrukte** tekst gaat naar extra informatie binnen dit document
- **Blauwe onderstreepte** woorden linken naar internetpagina's buiten dit document.
- Klik op het icoon om naar het overzicht met de kantelmomenten te gaan.
- Met de blauwe en witte pijlen kunt u naar links en rechts navigeren.
- Na het volgen van een interne link naar de verklarende woordenlijst kunt u terug naar de lopende tekst door op het pijltje **Keer terug** naast het woord te klikken.
- Na het volgen van een interne link naar de eindnoten¹ of bronnen kunt u terug naar de lopende tekst door in het overzicht op het cijfer voor de eindnoot te klikken.

Kantelmomenten

1. Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen

Op 27 maart 2020 stelt staatssecretaris Blokhuis de 'Richtlijn voor de opvang van dak- en thuisloze mensen' vast. De richtlijn is opgesteld in samenwerking met veldpartijen en ziet toe op het zo goed mogelijk opvangen van dak- en thuisloze mensen, en tegelijkertijd het risico op besmetting met COVID-19 zo klein mogelijk te houden.

[Ga naar hoofdstuk 4 >>](#)

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis

Eind maart 2020 heeft VWS een noodsubsidieregeling opgezet om e-health versneld mogelijk te maken: SET COVID-19. Binnen enkele dagen was het subsidieplafond van 23 miljoen bereikt.

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

3. Richtlijnen mantelzorgondersteuning, huishoudelijke hulp, dagbesteding en -opvang en hulpmiddelenzorg

Op 16 april 2020 zijn in het kader van de 'Aanpak kwetsbare ouderen die thuis wonen bij verzwaarde problemen en crisissituaties' vier richtlijnen gepubliceerd: Richtlijn mantelzorgondersteuning, richtlijn huishoudelijke hulp, richtlijn dagbesteding en -opvang en richtlijn hulpmiddelenzorg. In deze richtlijnen wordt o.a. uiteengezet wat is afgesproken ten aanzien van de continuïteit van zorg, hoe passende ondersteuning geboden kan worden rekening houdend met maatregelen, en wat geldt ten aanzien van de veiligheid van medewerkers. Bij verandering van maatregelen worden deze richtlijnen zo nodig aangepast.

[Ga naar hoofdstuk 1 >>](#)

4. PBM worden gratis beschikbaar gesteld aan mantelzorgers en PGB-gefinancierde zorgverleners

Per 19 mei 2020 zijn beschermingsmiddelen, in de vorm van korte- en langetermijnpakketten, kosteloos via de apotheek beschikbaar voor PGB-gefinancierde (in)formele zorgverleners, mantelzorgers en vrijwilligers in de palliatieve zorg, wanneer er sprake is van (een vermoeden van) COVID-19-besmetting. Eerder waren t.b.v. de ondersteuning thuis in het kader van Wmo via de zorgverleners al 'reserve pakketten' beschikbaar gesteld. Per februari 2021 zijn hier preventieve pakketten (d.w.z. ook als er geen besmetting wordt vermoed) aan toegevoegd.

[Ga naar hoofdstuk 5 >>](#)

5. Af- en ombouw van maatschappelijke opvang

Op 29 mei 2020 wordt de 'Richtlijn voor de opvang van dak- en thuisloze mensen' vervangen door een richtlijn die ziet op de af- en ombouw van maatschappelijke opvang. Met de geplande versoepeling van de algemene maatregelen gaat ook de maatschappelijke opvang een nieuwe fase in.

[Ga naar hoofdstuk 4 >>](#)

6. COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte

Op 3 juni 2020 meldt minister De Jonge aan de Tweede Kamer dat er overeenstemming is bereikt over een COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte met vertegenwoordigers van de doelgroep en betrokken organisaties. Deze COVID-19-strategie is bedoeld om richting te geven aan de maatregelen die zijn en zullen worden getroffen om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking of chronische ziekte, zolang COVID-19 het dagelijks leven beïnvloedt, op veilig en op gelijk niveau kunnen participeren.

[Ga naar hoofdstuk 1 >>](#)

Kantelmomenten (vervolg)

7. Covid-19 strategie voor ouderen thuis

Op 13 oktober 2020 informeert minister De Jonge de Tweede Kamer over een Covid-19-strategie voor ouderen thuis. Deze strategie vormt het richtinggevend kader en ijkpunt voor maatregelen die zijn en zullen worden getroffen teneinde ervoor te zorgen dat thuiswonende ouderen, zolang COVID-19 het dagelijks leven beïnvloedt, op een veilig en gelijk niveau als anderen kunnen participeren.

[Ga naar hoofdstuk 1 >>](#)

10. Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl

Op 12 februari 2021 informeren demissionair minister De Jonge en demissionair staatssecretaris Blokhuis de Tweede Kamer over het 'Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl'. Het pakket bestaat uit drie actielijnen: 1) Intensivering initiatieven welzijn voor de jeugd; 2) Intensivering initiatieven welzijn kwetsbare groepen; 3) Intensivering initiatieven gezonde leefstijl.

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

8. Uitzondering mondkapjesplicht

Op 18 november 2020 informeert minister De Jonge de Tweede Kamer over het voornemen van het kabinet het dringende mondkapjesadvies om te zetten in een verplichting. Mensen die vanwege een (zichtbare of onzichtbare) beperking of chronische ziekte niet in staat zijn een mondkapje te dragen worden evenals bij het dringende advies uitgezonderd van de verplichting.

[Ga naar hoofdstuk 3 >>](#)

9. Uitzonderingen avondklok

Op 21 januari 2021 gaat de Tweede Kamer akkoord met het instellen van een avondklok. Voor onder ander dak- en thuisloze mensen die geen gebruik willen maken van de opvang geldt een uitzondering. Op 2 februari 2021 informeert nu demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over enkele maatregelen die vanwege de avondklok zijn getroffen ten behoeve van slachtoffers van huiselijk geweld. Vanwege de avondklok is de chat van Veilig Thuis landelijk ook 's avonds bereikbaar. Voor kinderen en volwassenen die thuis niet veilig zijn, geldt dat zij ook tijdens de avondklok hun huis mogen verlaten.

[Ga naar hoofdstuk 3 >>](#)

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

In de eerste golf van de coronacrisis worden diverse overlegtafels opgestart met organisaties uit de langdurige zorg, waaronder seniorenorganisaties, aanbieders van dagbesteding, koepels gehandicaptensector, koepels verpleging, verzorging en thuiszorg (VVT) sector, en patiënten- en cliëntenorganisaties. Tijdens de verschillende overleggen komt ook de strategie voor kwetsbaren mensen en de strategie voor ouderen thuis aan bod. De strategie wordt afgestemd met leder(in), Per Saldo, het LSR, Landelijk Federatie Belangenverenigingen Onderling Sterk (LFB) en KansPlus.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) werkt samen met veldpartijen aan een COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte uit. Deze COVID-19-strategie is bedoeld om richting te geven aan de maatregelen die zijn en zullen worden getroffen om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking of chronische ziekte, zolang COVID-19 het dagelijks leven beïnvloedt, op veilig en op gelijk niveau kunnen participeren. De strategie geeft ook opvolging aan verscheidene moties van de Tweede Kamer waarmee opgeroepen wordt te kijken hoe voor kwetsbare mensen de terugkeer naar het gewone leven mogelijk gemaakt kan worden. Er wordt door VWS ook voor ouderen thuis een COVID-19-strategie ontwikkeld samen met veldpartijen. Deze strategie vormt het richtinggevend kader en ijkpunt voor maatregelen die zijn en zullen worden getroffen teneinde ervoor te zorgen dat thuiswonende ouderen, zolang COVID-19 het dagelijks leven beïnvloedt, op een veilig en gelijk niveau als anderen kunnen participeren.

April 07

In de Kamerbrief van 7 april 2020 meldt minister De Jonge hij samen met gemeenten en aanbieders zo lang als mogelijk wil inzetten op goede ondersteuning in de thuissituatie, zodat de druk op de medische zorg niet verder wordt vergroot. In overleg met veldpartijen wordt gewerkt aan drie richtlijnen: voor mantelzorg, voor huishoudelijke hulp en voor dagbesteding, -behandeling en -opvang. In deze richtlijnen wordt uiteengezet wat is afgesproken ten aanzien van de continuïteit van zorg, wat regulier doorgang kan vinden en waar alternatieve manieren voor het leveren van zorg en ondersteuning moet worden bezien, passend bij de behoefte van de cliënt. Deze richtlijnen zullen uiterlijk dinsdag 14 april op de websites van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), de Rijksoverheid, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en aanbieders worden gepubliceerd.¹

16

Op 16 april zijn in het kader van de 'Aanpak kwetsbare ouderen die thuis wonen bij verzwarende problemen en crisissituaties' vier richtlijnen gepubliceerd: richtlijn mantelzorgondersteuning, richtlijn huishoudelijke hulp, richtlijn dagbesteding en -opvang en richtlijn hulpmiddelenzorg. Uitgangspunt voor de zorg aan deze kwetsbare mensen is om zo lang mogelijk in te zetten op steun in de thuissituatie. Hierdoor wordt de druk op de medische zorg niet verder vergroot. Tijdig signaleren is daarvoor cruciaal. Het is daarom van groot belang dat de wijkteams, buurtteams en de aanbieders goed en regelmatig vinger aan de pols houden bij deze kwetsbare mensen.

De volgende driedeling in kwetsbaarheid van mensen thuis biedt daarvoor een handvat:

- Kwetsbare mensen die zelf een goed netwerk hebben en zich langer met ondersteuning vanuit netwerk en vrijwilligers goed staande kunnen houden als er vanuit de aanbieder minimaal 1x per week contact is;
- Kwetsbare mensen die zelf geen groot netwerk hebben, maar met andere vormen van begeleiding, zoals (beeld) bellen/langsgaan/inzet van vrijwilligers het voorlopig nog thuis kunnen redden met verschillende momenten in de week contact en begeleiding;
- Mensen die heel kwetsbaar zijn vanwege hun fysieke of psychische gesteldheid en niet de hele dag alleen thuis kunnen zijn of vanwege gebrekkige of overbelaste mantelzorg, en die nauwelijks een sociaal netwerk hebben. Voor deze mensen is dagbesteding of dagopvang een must.

Op basis van dit uitgangspunt zijn de vier richtlijnen voor kwetsbare ouderen opgesteld en getoetst bij het RIVM.²

22

Tijdens het Tweede Kamerdebat op 22 april over de ontwikkelingen rondom het coronavirus vraagt het Kamerlid Segers (CU) of er specifiek kan worden gekeken naar mensen met een beperking en of er een speciale transitiestrategie kan komen voor deze groep. Minister De Jonge verzoekt zijn ambtenaren naar aanleiding van het debat om een plan van aanpak voor deze doelgroep.^{3,4}

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. **Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mei 06

Op 6 mei schrijft minister De Jonge aan de Tweede Kamer dat het kabinet de maatregelen van de ‘intelligente lockdown’ stapsgewijs wil versoepelen.⁵ (zie de tijdlijn ‘Maatregelen en persconferenties’)

14

Op 14 mei heeft minister De Jonge een bestuurlijk overleg met veldpartijen, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), Ieder(in), KansPlus, PerSaldo, Nederlandse Vereniging van Artsen voor Verstandelijk Gehandicaptten (NVAVG), Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen (NVO) en Koninklijk Nederlands Vervoer (KNV) over de routekaart gehandicaptenzorg. Deze routekaart wordt gemaakt als onderdeel van een bredere routekaart voor alle kwetsbare personen.⁶ Naast de betrokkenheid van de genoemde veldpartijen wordt ook het RIVM gevraagd te adviseren over de Routekaart.⁷

19

In de stand-van-zakenbrief van 19 mei aan de Tweede Kamer schrijft minister De Jonge dat met een reeks van organisaties besproken wordt hoe sociale contacten voor mensen met een kwetsbare gezondheid weer beter vorm kunnen krijgen. Er is sprake van een overgangsfase waarin voorzichtig de maatregelen worden versoepeld om de maatschappij weer stap voor stap op te starten. Hiertoe zijn zogenaamde routekaarten uitgewerkt. Deze routekaarten samen met de versoepeling van de maatregelen bij bezoek thuis, dagbesteding en vervoer hygiënevoorschriften bieden een perspectief op een verruiming van maatschappelijke deelname. Ze maken onderdeel uit van de COVID-19 strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte die in samenspraak met vertegenwoordigende organisaties voor mensen met een beperking wordt ontwikkeld. De strategie moet er enerzijds toe bijdragen dat we mensen met een beperking zo goed mogelijk ondersteunen bij de gevolgen die de crisis voor hen heeft, en er anderzijds breed aandacht is voor deze doelgroep bij de invulling van de 1,5 meter samenleving, zodat zij op voet van gelijkheid kunnen blijven meedoen. Er moet vanuit meerdere maatschappelijke domeinen rekening worden gehouden met de impact van de maatregelen op mensen met een beperking. Dit is in lijn met het VN Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Dit vraagt om een bredere betrokkenheid en draagvlak van zowel andere departementen als partijen zoals VGN, VNG en MKB Nederland. De Routekaart voor mensen met een kwetsbare gezondheid⁸ wordt als bijlage bij deze brief naar de Kamer gestuurd.⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. **Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Juni

03

In de stand-van-zakenbrief van 3 juni meldt minister De Jonge aan de Tweede Kamer dat er inmiddels overeenstemming is bereikt over de 'COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte' met vertegenwoordigers van de doelgroep en betrokken organisaties. Deze COVID-19-strategie is bedoeld om richting te geven aan de maatregelen die zijn en zullen worden getroffen om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking of chronische ziekte, zolang COVID-19 het dagelijks leven beïnvloedt, op veilig en op gelijk niveau kunnen participeren. De uitwerking van de strategie in concrete acties en het volgen van de effecten daarvan in de praktijk zal in nauwe samenwerking met de daarbij relevante partijen plaatsvinden.¹⁰

Op diezelfde dag wordt tijdens het debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus in de Tweede Kamer een motie van het Kamerlid Van den Berg (CDA) aangenomen waarmee het kabinet wordt verzocht met het veld in overleg te treden hoe zich voor te bereiden op een terugkeer naar het gewone leven dan wel hoe zich voor te bereiden op een mogelijke tweede golf en de Kamer hierover na het zomerreces te informeren.¹¹

09

Op 9 juni wordt de motie Van den Berg besproken in het wekelijks overleg van VWS met cliëntenorganisaties. De motie wordt geïnterpreteerd als een uitwerking van de ambitie in de 'Covid-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte' om te zorgen dat mensen met beperking of chronische ziekte in gelijke mate mee kunnen delen in de geleidelijke versoepeling van maatregelen en daarmee naar een terugkeer naar het gewone leven.¹²

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

- 1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Juli 16

Op 16 juli heeft minister De Jonge een bestuurlijk overleg met de VNG, VGN, KNV, Ieder(in), KansPlus en Per Saldo over de 'COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte'. Tijdens het overleg spreken alle partijen hun commitment aan de strategie uit. Ook worden in het overleg de inbreng van de veldpartijen voor de 'lessons learned' besproken. De gecompileerde lessen worden in de Kamerbrief van 1 september naar aanleiding van de motie Van der Berg met de Tweede Kamer gedeeld. (Zie de tijdlijn 'Langdurige zorg' voor een uitgebreide toelichting op de betreffende *lessons learned*.)¹³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

- 1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Augustus

12

Op 12 augustus neemt de Tweede Kamer een motie van de leden Jetten (D66) en Klaver (GL) aan waarmee het kabinet wordt verzocht in gesprek te gaan met organisaties van mensen met een verhoogd gezondheidsrisico om te horen wat zij nodig hebben om volwaardig mee te kunnen doen. De Kamerleden verzoeken om daarin zo veel als mogelijk te voorzien en om daarbij ook gebruik te maken van (internationaal) onderzoek naar de impact van corona op mensen met een verhoogd gezondheidsrisico.¹⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. **Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

September

01

In de brief van 1 september over de 'Lessons learned Covid-19' aan de Tweede Kamer meldt minister De Jonge dat er ook voor ouderen thuis is een strategie in ontwikkeling is. Hierin zijn uitgangspunten opgenomen die bijvoorbeeld een beeld moeten geven of ouderen het thuis redden, samen met hun naasten, of ze voldoende regie ervaren over hun leven, mantelzorgers voldoende ondersteund worden en of de communicatie voldoende helder, begrijpelijk en toegankelijk is. Het conceptplan wordt besproken met seniorenorganisaties en organisaties betreffende Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT).¹⁵

Op diezelfde dag stuurt minister De Jonge ook een brief naar de Tweede Kamer naar aanleiding van de motie Van den Berg (zie ook 3 juni). De minister schrijft dat de 'COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte' richting geeft aan wat in het eerste deel van de motie is gevraagd: de terugkeer naar het gewone leven. De ambities die in de strategie zijn benoemd vormen bovendien ook het uitgangspunt bij de voorbereiding op een eventuele tweede golf. Verder geeft de minister aan dat er de afgelopen maanden, soms zelfs al voor het tot stand komen van de strategie, veel verschillende acties in gang zijn gezet die bijdragen aan het realiseren van de ambities. Een belangrijke richtinggevende actie is de routekaart die op 20 mei is gepresenteerd voor mensen met een kwetsbare gezondheid. Op basis van de routekaart is met de sector afgesproken dat onder voorwaarden de bezoeksregeling in instellingen kan versoepelen, logeren (thuis en in instellingen) weer mogelijk wordt en de reguliere dagbesteding en het vervoer daar naar toe kan worden opengesteld. Ook zijn op basis van de routekaart de adviezen aangepast over bezoek thuis voor mensen met een kwetsbare gezondheid. Het is mogelijk om meer en vaker bezoek te ontvangen.¹⁶

21

Op 21 september heeft [ambtelijk VWS] in vervolg op het overleg van 16 juli een bestuurlijk overleg over de 'COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte' met VNG, VGN, KNV en cliëntorganisaties. Tijdens het overleg wordt met betrekking tot de strategie gesproken over de lokale regionale vertegenwoordiging van het perspectief van de thuiswonende mensen met een beperking. Besproken wordt dat aansluitingen van cliëntenorganisaties op regionale en lokale structuren wenselijk is om het perspectief van mensen met een beperking te betrekken. VWS zegt toe regionale vertegenwoordiging terug laten te komen in het crisisoverleg tussen VWS en cliëntenorganisaties. Daarnaast wordt gesproken over het preventief gebruik van medische mondneusmaskers door kwetsbaren. Cliëntenorganisaties hadden de wens om een duidelijker onderscheid te maken in groepen met kwetsbare gezondheid die in aanmerking zouden kunnen komen voor medische mondneusmaskers. In het conceptadvies van het Outbreak Management Team (OMT) daarover wordt echter aangegeven dat het moeilijk is op medische gronden de betreffende groep verder af te bakenen. Verder worden signalen met betrekking tot het opstarten van zorg, bezoeksregelingen, logeren en vervoer besproken.¹⁷

Diezelfde dag geeft minister De Jonge in de stand-van-zakenbrief aan de Tweede Kamer een update over de Strategie voor Thuiswonende Ouderen. Deze strategie bevat focuspunten waarlangs cijfers uit rapporten/ onderzoeken kunnen worden gelegd en waarop maatregelen kunnen worden gebaseerd. Het gaat om de volgende focuspunten:

- Bij een geleidelijke versoepeling van maatregelen of een aanscherping van maatregelen door een flinke stijging van het aantal besmettingen wordt zorg en ondersteuning voor thuiswonende ouderen zodanig vormgegeven dat thuiswonende ouderen op een veilige manier conform de versoepeling meer kunnen participeren in het maatschappelijk leven.
- Daarbij is er aandacht voor het voorkómen van een tegenstelling tussen generaties. Als de ondersteuning noodgedwongen tijdelijk wordt afgeschaald wordt gedurende de periode van afschaling geïnvesteerd in extra contact met cliënten die te maken hebben met deze afschaling en hun mantelzorgers.
- Ouderen en hun naasten voeren regie over belangrijke keuzes en afwegingen omtrent de behandeling van COVID-19.
- Het mentale, geestelijke en sociale welbevinden van thuiswonende ouderen is onderdeel van de aanpak en maatregelen. (Psycho-)sociale en geestelijke ondersteuning van thuiswonende ouderen maakt onderdeel uit van de zorg en ondersteuning.
- Het is voor ouderen mogelijk op een verantwoorde en veilige manier contacten (digitaal) te onderhouden met belangrijke mensen in hun persoonlijk netwerk, zodat een toename van eenzaamheid wordt voorkomen en het 'normale'» leven zoveel als mogelijk doorgang kan vinden.
- Er wordt voldoende getest en beschermingsmiddelen zijn voldoende beschikbaar (ook voor mantelzorgers) en worden gepast gebruikt. Daarmee ontstaat een veilige situatie, waarbinnen passende ondersteuning in aangepaste vorm doorgang kan vinden.
- Mantelzorgers voelen zich ondersteund om de zorg voor een naaste, vanwege coronamaatregelen ook op langere termijn vol te kunnen houden en daar waar het niet meer gaat, is er sprake van voldoende logeer of (medische) opvangmogelijkheden.
- De communicatie rond corona(maatregelen) is herkenbaar, begrijpelijk en toegankelijk voor ouderen.

Bovenstaande focuspunten worden vertaald naar een uitgewerkte strategie voor kwetsbare ouderen waar we ieder kwartaal een peilstok langs kunnen leggen op basis van bestaande informatie. Hierover is de minister in overleg met RIVM.¹⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. **Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Oktober

12

Op 12 oktober is er een digitale Catshuisessie waarbij minister-president Rutte en minister Van Ark in gesprek gaan met mensen met een beperking. Thema's die aan bod kwamen waren onder andere de angst om ziek te worden, de kwetsbaarheid bij het regelen en continueren van intensieve zorg en de eenzaamheid door het gemis aan contact.¹⁹

13

Op 13 oktober deelt minister De Jonge de 'COVID-19-strategie voor ouderen thuis' met de Tweede Kamer. Deze strategie vormt het richtinggevend kader en ijkpunt voor maatregelen die zijn en zullen worden getroffen teneinde ervoor te zorgen dat thuiswonende ouderen, zolang COVID-19 het dagelijks leven beïnvloedt, op een veilig en gelijk niveau als anderen kunnen participeren. Hiertoe zijn allereerst in overleg met alle betrokken partijen ambities geformuleerd. De ambities zijn weergegeven als het gewenste eindresultaat. De daadwerkelijke afspraken en uitvoering daarvan vindt plaats op reeds bestaande tafels en binnen bestaande afspraken (zoals Hoofdlijnakoorden, Juiste Zorg op de Juiste Plek, Programma Langer Thuis enz.) Veel van ambities zijn niet nieuw en vormen al een belangrijke basis voor de vormgeving van de huidige maatregelen.²⁰

De minister schrijft in de stand-van-zakenbrief van diezelfde dag dat de uitgangspunten van de strategie tot medio 2021 ieder kwartaal door het RIVM zullen worden gemonitord. De uitkomsten worden gebruikt in de gesprekken met de landelijke vertegenwoordiging van gemeenten, verzekeraars, mantelzorgers, professionals, aanbieders, cliënten en seniorenorganisaties om te kijken of en waar bijsturing wenselijk is. Dit is tevens één van de belangrijke lessen uit de eerste golf.²¹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. **Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

November

18

Op 18 november stuurt minister De Jonge de eerste rapportage van de monitor voor de 'COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte' naar de Tweede Kamer. In opdracht van VWS heeft adviesbureau Significant de monitor ontwikkeld, verschillende cliëntenorganisaties zoals Leder(in), KansPlus en Per Saldo zijn betrokken bij de opzet en informatievoorziening van deze monitor. De eerste rapportage van de monitor beslaat grofweg de periode april tot en met september 2020, waarbij het accent op de zomermaanden en daarna ligt. Over de bevindingen schrijft de minister dat de monitor, eens te meer, laat zien dat het leven van mensen met een beperking en hun naasten tijdens deze coronacrisis hard is geraakt. In de eerste fase van de coronacrisis waren er maatregelen die grote impact hadden op het dagelijks leven, zoals beperkingen voor bezoek, het wegvallen van zorg en ondersteuning, zoals dagbesteding en fysiotherapie en het afschalen van zorg en begeleiding in instellingen. Daarnaast geeft de monitor weer dat in de zomerperiode, en daarna, een groot gedeelte van de zorg weer was opgestart, dagbesteding op veel plekken weer mogelijk was en bezoek weer kon worden ontvangen. Naast deze ontwikkelingen laat de monitor zien dat bepaalde thema's extra aandacht verdienen. Zoals het belang van sociale contacten, en de gevoelens van eenzaamheid die een aanzienlijk deel van de mensen met een beperking nog steeds ervaren. Daarnaast is de dagbesteding op veel plaatsen opgestart, maar op een aantal plaatsen nog niet, of in sterk afgeslankte vorm. Bovendien is te zien dat ruim de helft van cliënten in instellingen zich betrokken voelt bij het opstellen van maatregelen. Een groot gedeelte van de cliënten voelt zich echter nog steeds onvoldoende betrokken. Daarnaast is veel informatie over het coronavirus beschikbaar, maar in sommige gevallen is die nog niet specifiek op deze doelgroep toegesneden of voldoende begrijpelijk. Verschillende cliëntenorganisaties, zoals Leder(in), KansPlus en Per Saldo, waren betrokken bij de opzet en informatievoorziening van deze monitor. Zij benadrukken dat op bepaalde thema's, zoals (weggevalen van) dagbesteding en eenzaamheid, de situatie in de praktijk soms schrijnender is dan de cijfers in de monitor laten zien. VWS spreekt wekelijks met deze partijen en bekijkt steeds samen met de cliëntenorganisaties welke signalen nadere actie behoeven.²²

20

Op 20 november stuurt minister Van Ark een voorgangsrapportage voor het programma Onbeperkt meedoen! De minister schrijft dat de doelstellingen van Onbeperkt meedoen! in deze coronatijd nog relevanter zijn. Deelnemen aan de samenleving moet immers ook met tijdelijke aanpassingen en coronamaatregelen mogelijk zijn voor iedereen, mensen met een beperking of chronische ziekte inbegrepen. En maatregelen moeten, in aansluiting op noodzakelijke zorg en ondersteuning, worden afgestemd op de feitelijke risico's die mensen lopen. Vanaf het begin van de coronacrisis werkt de minister daarom nauw samen met cliënt- en brancheorganisaties en beroepsverenigingen. In samenspraak met vertegenwoordigende organisaties is een COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte opgesteld. Ook heeft een geleerde-lessentraject plaatsgevonden voor de verdere uitvoering ervan. In de voortgangsrapportage staan voorbeelden van diverse activiteiten die in gang zijn gezet, o.a. rond de behoefte aan een specifiek kennisplatform, begrijpelijke en toegankelijke communicatie en aandacht voor toegankelijkheid bij anderhalvemetermaatregelen.²³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

- 1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Januari

13

Op 13 januari 2021 stuurt minister De Jonge de tweede monitor voor de COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte naar de Tweede Kamer. Deze tweede rapportage beslaat grofweg de periode september tot en met begin december 2020. Ook deze monitor laat de continue impact zien van de coronapandemie op het leven van mensen met een beperking of chronische ziekte en hun naasten. Het algemene welbevinden van deze mensen wordt bijvoorbeeld lager gewaardeerd dan door mensen zonder een beperking. De monitor laat ook zien dat bepaalde thema's extra aandacht verdienen. Een aanzienlijk deel van de jongeren met een beperking voelt zich eenzaam, ook bij (eerdere) versoepelingen omdat zij het gevoel had daar niet gelijk van mee te profiteren. De mondkapjesplicht en de bijbehorende uitzondering voor mensen met een beperking of ziekte heeft impact gehad op het participeren van deze groep in het dagelijks leven. Onverhoopt zijn, in een aantal gevallen, mensen met een beperking of ziekte geweigerd bij binnenkomst van winkels, ondanks dat zij een uitzondering op de mondkapjesplicht kenbaar maakten. Tot slot komt uit een focusgroep – gehouden voor mensen in zelfgekozen thuisisolatie – naar voren dat er blijvende behoefte is aan heldere, toegankelijke informatie over corona, bijvoorbeeld over vaccinatie. VWS heeft ondertussen al verschillende acties ondernomen op de thema's die uit de rapportage naar voren komen. Om de communicatie rondom corona voor mensen met een beperking en ziekte beter toe te spitsen op de doelgroep, is er in het kader van deze monitor een focusgroep georganiseerd voor mensen met een verstandelijke beperking. De inzichten uit deze focusgroep worden meegenomen in de algemene publiekscommunicatie rondom corona en de meer toegespitste informatie, zoals aangeboden door kennisorganisatie Vilans.²⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. **Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Februari

23

In de stand-van-zakenbrief van 23 februari schrijft demissionair minister De Jonge dat er voor zelfstandig wonende ouderen een aantal aanvullende adviezen is opgesteld behorend bij de verschillende risiconiveaus van de coronaroutekaart. Deze adviezen hebben als doel ouderen te ondersteunen in het zo goed en veilig mogelijk mee kunnen blijven doen in de samenleving en tegelijkertijd besmetting met het coronavirus te voorkomen. De adviezen zijn ingeschaald naar escalatieniveau en er zijn voorbeelden opgenomen hoe de adviezen geïnterpreteerd moeten worden. Over de strategie thuiswonende ouderen schrijft de minister dat het belangrijk is dat ouderen op een veilig en gelijkwaardig niveau kunnen participeren in de maatschappij tijdens de COVID-19-pandemie. Om hierover structureel het goede gesprek te kunnen voeren, heeft VWS met alle betrokken partijen ambities geformuleerd. Vervolgens is aan het RIVM gevraagd een factsheet op te stellen waarin zij de kennis uit bestaande databronnen over de (voortgang van de) ambities integreert en ingaat op de gevolgen van maatregelen voor ouderen in de eerste golf van de coronacrisis.²⁵

De factsheet ‘Hoe gaat het met thuiswonende ouderen tijdens COVID-19: inzichten uit de literatuur’ is als bijlage met de Kamerbrief meegestuurd. Het RIVM concludeert hierin dat de toename van besmettingen met COVID-19 en de invoering van maatregelen gevolgen hebben gehad voor de zorg, ondersteuning, participatie en sociale contacten van thuiswonende ouderen. Hoewel de gevolgen van maatregelen per oudere verschillen, kan volgens het RIVM wel worden gesteld dat een deel van de ouderen niet geheel naar wens en vermogen deel kon nemen aan het maatschappelijke leven. Vanwege de coronamaatregelen is soms door zorgverleners, soms door ouderen ervoor gekozen de zorg en ondersteuning af te schalen of zelfs tijdelijk te stoppen. Ouderen hadden het gevoel dat zij tijdens de versoepelingen minder makkelijk het ‘normale’ leven weer konden oppakken dan jongeren en minder kwetsbaren. De beschikbare cijfers en interviews laten zien dat een ruime meerderheid van de ouderen tijdens de eerste golf op een veilige manier sociale contacten kon onderhouden. Sommige ouderen gaven aan drempels te ervaren contact op afstand te onderhouden. Eenzaamheid onder ouderen is iets toegenomen ten opzichte van de situatie van vóór de COVID-19-pandemie. Het is onduidelijk of thuiswonenden ouderen meer last hebben van de maatregelen dan andere leeftijdsgroepen.²⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

- 1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket**
- 3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
- 5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket

Eind maart 2020 heeft VWS een noodsubsidieregeling opgezet om e-health versneld mogelijk te maken: SET COVID-19. Binnen enkele dagen was het subsidieplafond van 23 miljoen bereikt. In juli stelt minister De Jonge nog eens 77 miljoen beschikbaar voor de subsidieregeling: SET COVID-19 2.0. Begin 2021 wordt als onderdeel van het flankerend beleid bij de coronacrisis een breed steunpakket ontwikkeld om schade bij risicogroepen te beperken. Het Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl bestaat uit drie actielijnen: 1) Intensivering initiatieven welzijn voor de jeugd; 2) Intensivering initiatieven welzijn kwetsbare groepen; 3) Intensivering initiatieven gezonde leefstijl. Vanuit VWS zijn de directies DMO, Jeugd en Sport bij de realisatie van het maatschappelijk steunpakket betrokken.

Maart

24

Op 24 maart 2020 maakt VWS direct geld vrij voor extra digitale toepassingen voor ondersteuning en zorg op afstand aan thuiswonende kwetsbare ouderen en mensen met een chronische ziekte of beperking. Binnen de Stimuleringsregeling E-health Thuis is een speciale noodregeling ingericht: SET COVID-19. De regeling is bedoeld voor zorg- en welzijnsorganisaties die nu extra willen investeren in digitale zorg op afstand. Dit gaat bijvoorbeeld om aanbieders van wijkverpleging, ggz-aanbieders en ziekenhuizen. Via de regeling is per aanvraag € 50.000 beschikbaar. Aanvragen kunnen vanaf woensdag 25 maart, 09:00 uur worden ingediend. VWS heeft leveranciers van devices voor beeldschermzorg verzocht om voldoende voorraad te reserveren voor de inzet voor zorg op afstand. Deze hebben aangegeven in de wereldwijde toewijzing voorrang te geven aan de zorgsector. Om zorgorganisaties te helpen bij een zo snel mogelijke implementatie van beeldschermzorg, biedt de regeling hiervoor een 'Fasttrack Beeldschermzorg' aan. Daarmee worden zorgorganisaties praktisch en direct ondersteund in het maken van de juiste keuzen.²⁷

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket**
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

April

15

In de corona-stand-van-zakenbrief van 15 april aan de Tweede Kamer schrijft minister De Jonge dat hij met spoed een noodsubsidierегeling heeft opgezet om e-health versneld mogelijk te maken. De continuïteit van zorg en ondersteuning van kwetsbare personen staat voorop. Daar waar fysiek contact niet noodzakelijk is, wordt de hulp op afstand doorgezet. Digitale hulpmiddelen zijn niet bij alle zorgorganisaties direct voor handen. De noodregeling, de SET COVID-19 is vormgegeven binnen de SET en opengesteld op 25 maart. Het subsidieplafond van de tijdelijke noodregeling bedraagt € 23 miljoen, dit zijn middelen die beschikbaar zijn voor de SET na 2020 en die vervroegd zijn vrijgemaakt. De regeling heeft maar enkele dagen open kunnen staan voor het subsidieplafond was bereikt. In die korte tijd zijn ruim 1700 aanvragen ingediend. De RVO beoordeelt op dit moment de ingediende aanvragen. Om zorgaanbieders te ondersteunen bij de implementatie van beeldschermzorg is parallel aan de noodregeling een 'Fasttrack beeldschermzorg' ingericht. Dit is een stappenplan, toolkit en leernetwerk voor het snel en toekomstbestendig implementeren van beeldschermzorg.²⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket**
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Juli

03

Op 3 juli wordt aangekondigd dat 77 miljoen extra wordt vrijmaakt voor ondersteuning en zorg op afstand via digitale toepassingen. Het gaat om een aanvullend bedrag bedoeld voor zorg aan thuiswonende kwetsbare ouderen en mensen met een chronische ziekte of beperking. Door het grote aantal aanvragen van de eerdere tijdelijke noodregeling SET COVID-19 is er nu de SET COVID-19 2.0.²⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket**
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Oktober

28

In de stand van zaken COVID-19 brief van 28 oktober schrijft minister De Jonge dat hij middels de SET een extra impuls geeft aan de opschaling van digitale zorg en ondersteuning voor thuiswonende kwetsbare ouderen en mensen met een chronische ziekte of beperking. De inzet van e-health geeft cliënten meer regie op hun gezondheid en geeft een betere kwaliteit van leven. De inzet van e-health kan daarnaast de belasting van zorgprofessionals verlichten en de werkdruk verminderen. De SET COVID-19 1.0 kon op veel enthousiasme rekenen en er zijn meer dan 1.700 subsidieaanvragen ingediend. Hiervan zijn er uiteindelijk 460 gehonoreerd, waarna het subsidieplafond van € 23 miljoen was bereikt. De subsidie is door veel aanvragers gebruikt voor de inzet van beeldschermzorg. Beeldbellen maakt het niet alleen mogelijk om consulten op afstand plaats te laten vinden, maar kan ook ingezet worden met een sociaal doeleinde, bijvoorbeeld door dagbesteding. Op dit moment kunnen aanbieders van wijkverpleging, huisartsenzorg, GGZ en ondersteuning in het kader van de Wmo-2015 gebruikmaken van de SET COVID-19 2.0. Met deze subsidieregeling is € 77 miljoen euro beschikbaar om de inzet van digitale zorg en ondersteuning in deze sectoren van een impuls te voorzien.³⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket**
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Januari

31

Tijdens het Catshuisoverleg op 31 januari 2021 wordt gesproken over een maatschappelijk steunpakket als onderdeel van het flankerend beleid bij de coronacrisis. De programma DG Samenleving en COVID-19 licht een plan toe voor een maatschappelijk steunpakket ingegeven door drie maatschappelijke opgaven: mentaal welbevinden, tegengaan eenzaamheid en gezonde leefstijl. Vanuit VWS wordt ook input geleverd voor de presentatie van het plan door de programma DG Samenleving en COVID-19.³¹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket**
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Februari

08

In de brief van 8 februari aan de Tweede Kamer naar aanleiding van het 99^e OMT-advies deel 2 kondigt demissionair minister De Jonge aan dat het kabinet een breed steunpakket (aan maatregelen) uitwerkt om schade bij risicogroepen te beperken. Daarbij wordt in grote lijnen gedacht aan lokale en landelijke activiteiten om het welzijn van jongeren te verbeteren, initiatieven om volwassenen in een kwetsbare positie te ondersteunen en een extra impuls om Nederlanders te helpen een gezonde leefstijl te ontwikkelen.³²

12

Op 12 februari sturen demissionair minister De Jonge en demissionair staatssecretaris Blokhuis het Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl naar de Tweede Kamer. Het pakket bestaat uit drie actielijnen:

1. Intensivering initiatieven welzijn voor de jeugd;
2. Intensivering initiatieven welzijn kwetsbare groepen;
3. Intensivering initiatieven gezonde leefstijl.

De actielijn Intensivering initiatieven welzijn kwetsbare groepen bestaat uit drie acties:

1. Intensiveren aanpak eenzaamheid,
2. Extra begeleiding en ondersteuning van mensen die psychisch kwetsbaar zijn en mensen met (verstandelijke) beperking thuis en mensen die dak- of thuisloos zijn en;
3. Opschalen initiatieven kunst en cultuur voor kwetsbare groepen.

Het kabinet wil de komende weken met de beoogde partners de drie actielijnen verder uitwerken, de sociaal-maatschappelijke schade van de coronamaatregelen kan worden beperkt. Dat zal gebeuren op verschillende overlegtafels, gezien het grote aantal partijen dat hierin een actieve rol heeft. De VNG heeft als belangrijke partner haar steun al uitgesproken.³³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
- 3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen**
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

Minister De Jonge informeert de Tweede Kamer over het voornemen van het Kabinet het dringende mondkapjesadvies om te zetten in een verplichting. Mensen die vanwege een (zichtbare of onzichtbare) beperking of chronische ziekte niet in staat zijn een mondkapje te dragen worden evenals bij het dringende advies uitgezonderd van de verplichting. In overleg met cliëntenorganisaties voor mensen met een beperking of chronische ziekte is overwogen hoe moet worden aangetoond dat iemand niet in staat is een mondkapje te dragen. Op basis van dat overleg is ervoor gekozen dat niet afhankelijk te maken van een formele, medische verklaring, om mensen die kwetsbaar zijn geen extra drempels op te leggen om te kunnen blijven participeren.

Er wordt begin 2021 een avondklok ingesteld. Voor o.a. dak- en thuisloze mensen die geen gebruik willen maken van de opvang geldt een uitzondering. In februari worden er ook ten behoeve van slachtoffers van huiselijk geweld maatregelen getroffen: Vanwege de avondklok is de chat van Veilig Thuis landelijk ook 's avonds bereikbaar. Voor kinderen en volwassenen die thuis niet veilig zijn, geldt dat zij ook tijdens de avondklok hun huis mogen verlaten.

Oktober

02

Vanaf 2 oktober 2020 is landelijk een dringend advies van kracht voor het dragen van niet-medische mondkapjes in publieke binnenruimtes. Ook geldt er overall een dringend (niet-medisch) mondkapjesadvies bij de uitvoering van contactberoepen, zowel voor de dienstverlener als de klant. Dit advies geldt niet voor mensen die vanwege medische redenen of andere beperkingen geen mondkapje kunnen dragen.³⁴

30

Op 30 oktober informeren medewerkers van DMO minister Van Ark per e-mail over de ontwikkeling van een kaartje bedoeld om mensen die vanwege medische redenen of andere beperkingen geen mondkapje kunnen dragen te ondersteunen bij het aantonen dat ze niet in staat zijn een mondkapje te dragen. Het betreft een kaartje dat mensen kunnen printen met een tekst waarmee zij verklaren dat zij voldoen aan de uitzondering. Op het kaartje komt het logo van de Rijksoverheid en een verwijzing naar de website waarop de uitzondering wordt toegelicht. Het kaartje krijgt geen officiële status en wordt ook niet verplicht maar is een hulpmiddel voor mensen die in de praktijk discussie krijgen over het niet dragen van een mondkapje en iets willen laten zien dat hen helpt uit te leggen dat zij aan een uitzondering voor het dragen van een mondkapje voldoen. In overleg met een aantal partijen wordt bekeken waar het kaartje het beste gepubliceerd kan worden. In de e-mail staat ook dat er signalen zijn dat, op het oog minder welwillende, mensen vergelijkbare formats hebben gemaakt en verspreiden. Dat neemt de wil om aan de behoefte tegemoet te komen dat mensen die daadwerkelijk niet in staat zijn een mondkapje te dragen dat makkelijk kenbaar kunnen maken echter niet weg.³⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
- 3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen**
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

November

02

In de stand-van-zakenbrief van 18 november informeert minister De Jonge de Tweede Kamer over het voornemen van het Kabinet het dringende mondkapjesadvies om te zetten in een verplichting. Mensen die vanwege een (zichtbare of onzichtbare) beperking of chronische ziekte niet in staat zijn een mondkapje te dragen worden evenals bij het dringende advies uitgezonderd van de verplichting. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om mensen die fysiek geen mondkapje kunnen dragen of opzetten in verband met een aandoening aan het gezicht of mensen met een longaandoening die daardoor onvoldoende zuurstof binnenkrijgen. Ook zijn er mensen die, als zij zelf of hun begeleider een mondkapje dragen, daar ernstig van ontregeld raken, bijvoorbeeld vanwege een verstandelijke beperking of psychische aandoening. Ook schrijft de minister dat in overleg met cliëntenorganisaties voor mensen met een beperking of chronische ziekte is overwogen hoe moet worden aangetoond dat iemand niet in staat is een mondkapje te dragen. Op basis van dat overleg is ervoor gekozen dat niet afhankelijk te maken van een formele, medische verklaring, om mensen die kwetsbaar zijn geen extra drempels op te leggen om te kunnen blijven participeren. Dat minister geeft aan dat onderkent wordt dat dat dit er ook toe kan leiden dat mensen die wel in staat zijn een mondkapje te dragen, maar daar niet voor voelen, ten onrechte claimen onder de uitzondering te vallen. De minister vertrouwt echter op dat het overgrote deel van Nederland te goeder trouw is, zich houdt aan de voorschriften en geen misbruik maakt van de uitzondering.³⁶

19

Op 19 november stuurt minister De Jonge een gewijzigde ministeriële regeling ter uitvoering van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 naar de Tweede Kamer. De Tijdelijke wet maatregelen covid-19 en de ministeriële regeling vormen de juridische basis voor de mondkapjesplicht.³⁷

24

Tijdens het Nota-overleg op 24 november over de wijziging van de ministeriële regeling ter uitvoering van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 worden moties van het Tweede Kamerlid Hijink aangenomen waarmee het kabinet wordt opgeroepen met eenduidige regels en communicatie te komen rondom de uitzondering van de mondkapjesplicht voor mensen die vanwege een beperking of ziekte niet in staat zijn een mondkapje te dragen.^{38 39}

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
- 3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen**
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

December

01

Vanaf 1 december is het dragen van een mondkapje verplicht op alle publieke locaties binnen.⁴⁰

08

In de stand-van-zakenbrief van 8 december aan de Tweede Kamer informeert minister De Jonge de Kamer over de wijze waarop mensen die vanwege een beperking of ziekte niet in staat zijn een mondkapje te dragen die uitzondering kunnen aantonen. Er zijn verschillende routes ingezet om informatie te verstrekken over de uitzondering op de mondkapjesplicht. Hierover is afgestemd met cliëntenorganisaties en is gerichte informatie opgenomen op rijksoverheid.nl en de website van Vilans. Daarop is te lezen wat de uitzondering inhoudt, welke verantwoordelijkheid mensen zelf hebben om aan te tonen dat zij onder de uitzondering vallen en hoe zij dat kunnen doen. Er is een lijstje opgenomen met concrete voorbeelden over hoe mensen die uitzondering kunnen aantonen:

- Een kaartje laten zien dat door een cliëntenorganisatie of zorgaanbieder is verspreid;
- Een bewijs van een behandelrelatie van een (huis)arts of instelling. Dit gaat niet om een officiële medische verklaring (die mag een arts niet over zijn eigen patiënt afgeven), maar bijvoorbeeld om een bewijs van een afspraak bij een arts.
- Een verklaring van een begeleider of een naaste die gebeld kan worden;
- Een hulpmiddel of relevante medicijnen laten zien;
- Het dragen van een faceshield, als dat wel mogelijk is.

Sommige mensen die onder de uitzondering vallen kunnen wel een faceshield dragen. Dat geldt bijvoorbeeld voor mensen met een longaandoening. Als zij ervoor kiezen een faceshield te dragen, dan mag een handhaver of winkelier vragen nog op een andere manier aan te tonen dat iemand aan de uitzonderingsgrond voldoet. Het hierboven genoemde kaartje is ontworpen zodat cliënten deze eenvoudig kunnen downloaden om te tonen dat ze tot de uitzondering behoren. Deze is te vinden op de website van Vilans, waar ook de belangrijkste punten rondom de uitzondering in begrijpelijke taal zijn opgenomen.

Ten aanzien van de partijen die de mondkapjesplicht controleren of daarop handhaven zijn ook verschillende acties in gang gezet. Er is gesproken met OV-bedrijven, de Politie, het Openbaar Ministerie (OM), Schiphol en de Koninklijke Marechaussee over de handhaving op de uitzondering. Ook is informatie over de uitzondering aan hen beschikbaar gesteld om te delen met hun achterbannen. Daarnaast is door MKB-Nederland en de Raad Nederlandse Detailhandel informatie verspreid onder ondernemers, zoals winkeliers. Bovendien zijn enkele grote landelijke winkelketens, waarover signalen ontvangen waren dat mensen die onder de uitzondering vallen de toegang werden geweigerd, rechtsreeks door VWS benaderd. Tevens is er breed ingestoken communicatie over de uitzondering gedeeld met cliënten- en patiëntenorganisaties, koepels van zorgaanbieders en het algemene publiek.

De minister blijft, samen met de minister van Justitie en Veiligheid en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, in gesprek met alle betrokken partijen om een vinger aan de pols te houden bij de uitvoering. Hiermee is tevens invulling gegeven aan de motie van 25 november van het lid Hijink die de regering verzocht met eenduidige regels en communicatie te komen rondom de uitzondering.⁴¹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
- 3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen**
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Januari

13

In de stand-van-zakenbrief van 13 januari 2021 schrijft minister De Jonge dat de situatie in Nederland kort na de inwerkingtreding van de mondkapjesplicht (1 december) sterk is veranderd. Sinds de invoering van de mondkapjesplicht is de minister in nauw contact gebleven met cliëntenorganisaties voor mensen met een beperking of chronische ziekte. Ook heb is gesproken met vertegenwoordigers van handhavende partijen (de Politie, het OM en OV-bedrijven). Naar aanleiding van signalen die naar boven kwamen, is de uitzondering op de mondkapjesplicht actief onder de aandacht gebracht van MKB Nederland, de Raad Nederlandse Detailhandel en ook ziekenhuizen. Hoewel de mondkapjesplicht in zorginstellingen niet van toepassing is, passen veel instellingen die wel toe. Bij de signalen over weigering van mensen die onder de uitzondering vielen, waren relatief veel signalen over ziekenhuizen. De minister heeft de ziekenhuizen opgeroepen om, parallel aan de wettelijke mondkapjesplicht, ook bij een door hen zelf voorgeschreven verzoek een mondkapje te dragen, rekening te houden met de uitzondering.⁴²

19

Op 19 januari adviseert het OMT onder andere om een avondklok in te voeren om het effect van de huidige lockdown te maximaliseren. Ook adviseert het OMT om bij groepsvervoer van personen uit risicogroepen het aantal personen per taxi of taxibus te beperken tot 1 persoon per bank of rij stoelen, waarbij zij niet recht achter elkaar zitten. Daarnaast adviseert het OMT dat deze personen – indien mogelijk – een medisch mondneusmasker dragen. Bij personen die niet in staat zijn tot het dragen van een medisch mondneusmasker moet de afstand tot anderen extra in acht genomen worden. Personen uit risicogroepen voor COVID-19, zoals ouderen, maken regelmatig gebruik van groepsvervoer, bijvoorbeeld naar dagbesteding, vaccinatie locaties of stemlokalen.⁴³

20

Op 20 januari informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over het 96^e OMT-advies van de vorige dag. Het kabinet neemt de adviezen van het OMT over en wil, mits er voldoende parlementaire steun is, een avondklok instellen van zaterdag 23 januari 2021 om 20:30 uur tot en met 10 februari 2021 04:30 uur. Uitgangspunt bij de avondklok is dat iedereen gedurende het tijdvak waarop de avondklok geldt binnen dient te zijn en zich steeds dient af te vragen hoe noodzakelijk het is om tijdens deze uren op pad te gaan. Buiten zijn is alleen toegestaan als één van de geldige redenen van toepassing is die in de regeling limitatief zijn opgesomd. Een van de genoemde uitzonderingen geldt voor mensen die dak- of thuisloos zijn en geen gebruik van de maatschappelijke opvang willen maken. Ook schrijft de minister naar aanleiding van het advies over het groepsvervoer van risicogroepen dat de landelijke branchevereniging voor ondernemers in het zorg- en taxivervoer KNV in overleg met vakbondsorganisaties FNV en CNV en andere relevante partijen beziet, welke gevolgen dit advies heeft voor het sectorprotocol Veilig Zorgvervoer dat KNV op basis van eerdere RIVM- en OMT-adviezen heeft opgesteld. Daarnaast wordt bezien welke gevolgen het OMT-advies heeft voor de continuïteit van doelgroepsvervoer.⁴⁴

21

Op 21 januari gaat de Tweede Kamer akkoord met het instellen van een avondklok. Een motie van het Kamerlid Jetten (D66) om de avondklok niet voor 21:00 uur te laten ingaan wordt aangenomen.⁴⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
- 3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen**
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Februari

02

In de stand-van-zakenbrief van 2 februari informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over enkele maatregelen die vanwege de avondklok zijn getroffen ten behoeve van slachtoffers van huiselijk geweld. De afgelopen maanden ziet Veilig Thuis landelijk het aantal adviesvragen toenemen. Veel vragen worden via de chatfunctie van Veilig Thuis gesteld. Het aantal meldingen is in de eerste helft van 2020 gelijk gebleven in vergelijking met de eerste helft van 2019. Vanwege de avondklok is de chat van Veilig Thuis landelijk ook 's avonds bereikbaar. Slachtoffers, omstanders en plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen tot en met 9 februari tijdens werkdagen van 09:00 uur tot 22:00 uur chatten met een medewerker van Veilig Thuis. Het landelijke telefoonnummer 0800-2000 voor advies en meldingen is 24 uur per dag, 7 dagen in de week bereikbaar. Voor kinderen en volwassenen die thuis niet veilig zijn, geldt dat zij ook tijdens de avondklok hun huis mogen verlaten.

Ook schrijft de minister dat het sectorprotocol Veilig Zorgvervoer is inmiddels is aangepast naar aanleiding van OMT-advies over groepsvervoer van risicogroepen. In lijn met het OMT-advies is het uitgangspunt in het protocol dat slechts één persoon per bank of rij stoelen wordt vervoerd en dat reizigers een medisch mondkapje dragen. Daar waar er sprake is van een woongroep/één huishouden of als uitsluitend reizigers worden vervoerd die niet tot de risicogroepen behoren, geldt voorgaande niet; wel geldt het dragen van een niet-medisch mondkapje. Indien reizigers met gegronde redenen geen medisch mondkapje kunnen dragen moet de afstand tot de chauffeur extra in acht genomen worden. Het protocol Veilig Zorgvervoer geldt voor alle vormen van zorgvervoer voor reizigers van 18 jaar en ouder. Voor zover personen uit risicogroepen andere vormen van vervoer zouden gebruiken, gelden daar ook aanvullende maatregelen. Het aangescherpte sectorprotocol Veilig Zorgvervoer heeft gevolgen voor de manier waarop het zorgvervoer wordt georganiseerd. Denk hierbij aan het inzetten van meer voertuigen en chauffeurs voor het uitvoeren van hetzelfde aantal ritten, wat gevolgen heeft voor de capaciteit en kosten. Het is daarom van belang dat betrokken partijen, zoals gemeenten, opdrachtgevers en vervoerders in overleg met elkaar bekijken welke maatregelen en eventuele aanpassingen nodig zijn om de continuïteit van het zorgvervoer te borgen. Het blijft van belang dat zorgaanbieders en vervoerders, in nauw overleg blijven met gebruikers, bijv. wanneer er eventuele aanpassingen zijn wat betreft aanrijtijden.⁴⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

Al snel nadat de eerste lockdown is ingegaan, roept de Tweede Kamer de regering op aandacht te hebben voor dak- en thuislozen. Er wordt een clusteroverleg gestart waarin met veldpartijen de situatie in de maatschappelijke opvang ten aanzien van corona wordt besproken. Eind maart stelt staatssecretaris Blokhuis een richtlijn voor de opvang van dak- en thuisloze mensen vast. De richtlijn beschrijft wat gemeenten – als primair verantwoordelijken voor deze doelgroep – en aanbieders minimaal zouden moeten regelen om deze kwetsbare groep te helpen. De richtlijn is opgesteld in samenwerking met veldpartijen en is ziet toe op het zo goed mogelijk opvangen van dak- en thuisloze mensen, en tegelijkertijd het risico op besmetting met COVID-19 zo klein mogelijk houden. Op grond van de richtlijn wordt de opvang ook opengesteld voor niet-rechthebbenden. Met de geplande versoepeling van de maatregelen in mei 2020 gaat ook de maatschappelijke opvang een nieuwe fase in. De opvang van niet-rechthebbenden wordt afgebouwd. De Richtlijn voor de opvang van dak- en thuisloze mensen wordt vervangen door een richtlijn die ziet op de af- en ombouw van maatschappelijke opvang. De richtlijnen worden gedurende het verloop van de crisis regelmatig geüpdatet naar aanleiding van veranderende omstandigheden zoals het verstrengen en versoepelen van maatregelen.

Maart 18

In het Tweede Kamerdebat op 18 maart 2020 over de ontwikkelingen rondom het coronavirus wordt een motie van het Kamerlid Hijink (SP) aangenomen waarmee de regering wordt opgeroepen aandacht te hebben voor dak- en thuislozen. De Kamer verzoekt de regering de gevolgen van COVID-19 voor deze groep nauwlettend in de gaten te houden en specifiek aandacht te hebben voor de hulp, ondersteuning en opvang voor dak- en thuislozen en eventuele problemen voortvarend en zo goed als mogelijk op te lossen.⁴⁷

19

Op 19 maart stellen de Kamerleden Kerstens, Van den Hul, Nijboer en Kuiken (allen PvdA) schriftelijke vragen aan de minister van VWS over de impact van corona op daklozen die gebruik maken van de daklozenopvang. De Kamerleden willen o.a. weten welke maatregelen de regering gaat nemen om de besmettingsrisico's te beperken en om te zorgen voor adequate opvang.⁴⁸

23

Op 23 maart worden voor het eerst partijen uit het veld samen geroepen om de situatie ten aanzien van corona in de maatschappelijke opvang te bespreken. Aan dit Clusteroverleg maatschappelijke opvang nemen deel: GGZ NL, Valente, VNG, MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid (MIND), het Leger des Heils en Cliënten Organisaties Maatschappelijke Opvang (COMO). In het overleg wordt het signaal afgegeven dat er behoefte is aan een landelijke opdracht van VWS aan gemeenten om 24/7 beschikbaarheid te garanderen voor de opvang van dak- en thuislozen.⁴⁹

26

In het Tweede Kamerdebat van 26 maart wordt een door het Kamerlid Segers ingediende motie aangenomen waarmee de regering wordt verzocht de regie te nemen en alles in het werk te stellen om, in overleg met gemeenten en maatschappelijke organisaties, op korte termijn te komen tot afspraken over het realiseren van voldoende opvanglocaties en quarantaineafdelingen en de plaatsing van dak- en thuislozen.⁵⁰

27

Op 27 maart wordt de 'Richtlijn opvang van dak- en thuisloze mensen' door staatssecretaris Blokhuis vastgesteld en gepubliceerd. De richtlijn is opgesteld in samenwerking met Valente, VNG en COMO en is bedoeld voor gemeenten en opvangorganisaties. De richtlijn ziet toe op het zo goed mogelijk opvangen van dak- en thuisloze mensen, en tegelijkertijd het risico op besmetting zo klein mogelijk houden.

Gemeenten worden opgeroepen om de nachtopvang open houden en overdag inlooplocaties organiseren. Vanuit humanitaire overwegingen is het wenselijk tijdelijk (voor de duur van de aanvullende maatregelen van het kabinet) plekken te realiseren voor niet-rechthebbenden. In alle gevallen is het uitgangspunt dat overal ten minste 1,5 meter afstand kan worden gehouden. Hulpverleners moeten zich houden aan de hygiënevoorschriften en zoveel mogelijk afstand bewaren. Bij verdenking van een besmetting met het coronavirus moet iemand in een aparte ruimte worden geplaatst.

Dak- en thuisloze mensen mogen overdag de straat op. Uit de extra maatregelen van het kabinet en de richtlijnen van het RIVM vloeit niet voort dat dak- en thuisloze mensen overdag verplicht binnen moeten blijven. Buiten de opvang moeten zij zich wel houden aan de algemene maatregel om anderhalve meter afstand te houden tot andere personen. Daarnaast kan op grond van de noodverordening een verbod op groepsvorming zijn ingesteld (in bepaalde delen van) de publieke ruimte.^{51 52}

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. **Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Maart

30

In het Clusteroverleg maatschappelijke opvang op 30 maart geeft de VNG aan dat gemeenten behoefte hebben aan duidelijkheid over de duur van de maatregelen in de 'Richtlijn opvang van dak- en thuisloze mensen'.⁵³

31

In een brief van 31 maart aan de Tweede Kamer informeert minister De Jonge de Kamer over de 'Richtlijn opvang van dak- en thuisloze mensen'. De richtlijn beschrijft wat gemeenten – als primair verantwoordelijken voor deze doelgroep – en aanbieders minimaal zouden moeten regelen om deze kwetsbare groep te helpen. De minister schrijft verder dat VWS dagelijks contact heeft met de VNG en Valente, zodat partijen snel kunnen schakelen en *best practices* kunnen worden uitgewisseld. Uit dat overleg komt naar voren dat gemeenten keihard bezig zijn om hulp en ondersteuning voor dak- en thuisloze mensen te bieden. Dit doen zij bijvoorbeeld door het inrichten van extra slaapplekken in sporthallen, goede inloopfuncties overdag en het inrichten van quarantaineplekken. Met deze acties is tevens aan de motie van het Kamerlid Segers van 26 maart voldaan en zijn de vragen van de PvdA-fractie van 19 maart die betrekking hebben op de opvang van dak- en thuisloze mensen beantwoord (formeel zijn betreffende Kamervragen op 15 april beantwoord, echter wordt voor de antwoorden naar de Kamerbrief van 31 maart verwezen).⁵⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. **Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb
-----	------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

April

01

Per 1 april wordt de ‘Richtlijn opvang van dak- en thuisloze mensen’ aangepast. In deze versie van de richtlijn is de tekst met betrekking tot mensen die weigeren in isolatie te gaan aangepast. Indien een persoon weigert om te verblijven in een aparte (isolatie)ruimte moet er contact worden opgenomen met de lokale GGD die verantwoordelijk is voor de vervolprocedure conform de Wet publieke gezondheid (Wpg). Verder wordt de richtlijn verlengt tot nader orde.⁵⁵

07

In de stand-van-zakenbrief van 7 april aan de Tweede Kamer besteedt minister De Jonge wederom aandacht aan de ‘Richtlijn opvang van dak- en thuisloze mensen’. Organisaties voor dak- en thuislozen en andere stakeholders geven aan dat ze zich erg gesteund voelen door de richtlijn, in combinatie met de financiële afspraken die gemaakt zijn tussen Rijk en gemeenten. Gemeenten en aanbieders zijn gestart met de praktische uitwerking van deze richtlijn. Er zijn diverse goede voorbeelden in het land zichtbaar. Er vindt dagelijks overleg plaats tussen VWS, de VNG en Valente, om op de hoogte te blijven van de situatie in de gemeenten. Waar nodig spreekt staatssecretaris Blokhuis met wethouders van gemeenten om mogelijke oplossingsrichtingen te bieden.⁵⁶

15

In de stand-van-zakenbrief van 15 april bevestigt minister De Jonge het beeld dat gemeenten en aanbieders op een goede manier invulling geven aan de ‘Richtlijn opvang van dak- en thuisloze mensen’. Daarnaast schrijft de minister dat de afgelopen periode VWS steeds meer signalen ontving dat medewerkers van opvanginstellingen bang zijn om tijdens hun werk besmet te raken met het coronavirus. Dit leidde tot een verhoging van het ziekteverzuim. Inmiddels zijn er ook voor deze sector mondneusmaskers beschikbaar gekomen, waardoor medewerkers zich beter kunnen beschermen tegen een besmetting.⁵⁷

16

In het Clusteroverleg maatschappelijke opvang op 16 april geeft het Leger des Heils aan dat zij zich zorgen maken over de eventuele versoepeling van de maatregelen en de daarmee gepaard gaande afschaling van het aantal noodbedden. Wanneer er geen sprake meer is van een lockdown zal namelijk de richtlijn om opvang te bieden aan niet-rechthebbende dakloze mensen komen te vervallen. Valente onderschrijft dit, ook naar aanleiding van signalen uit de G4 (de vier grootste gemeenten, waar ook de meeste dakloze mensen verblijven: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht).⁵⁸

22

Staatssecretaris Blokhuis heeft de Nederlandse Straatdokers Groep gevraagd onderzoek uit te voeren naar de kenmerken, klachten, ziektebeloop en sterfte aan corona bij dak- en thuislozen. Het is wenselijk goed zicht te krijgen op de gevolgen van de coronacrisis voor deze specifieke groep, zodat waar nodig aanpassingen in de aanpak kunnen worden gedaan. Minister De Jonge informeert de Tweede Kamer in de stand-van-zakenbrief van 22 april hierover. Het onderzoek gaat om zowel dak- en thuisloze mensen waarbij er sprake is van een verdenking van besmetting, als degene die hierop positief zijn getest. Dit onderzoek start naar verwachting eind april. VWS wordt periodiek over de (eerste) resultaten geïnformeerd en bespreekt deze met de VNG en Valente om te bezien of aanvullende maatregelen nodig zijn.⁵⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb
-----	-----	------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Mei

11

Op 11 mei overleggen VWS, de G4, de VNG en Valente over de geleidelijke afbouw van de maatregelen en wat dat betekent voor de maatschappelijke opvang. Rotterdam en Den Haag voorzien een probleem om de opvang binnen eigen voorzieningen in stand te houden met de anderhalvemeterrichtlijn nu de opvang in hotels en gymzalen afgebouwd moet worden. Daarnaast vragen de G4 duidelijkheid over de periode waarvoor aan niet-rechthebbenden opvang moet worden aangeboden; ze zien graag een gefaseerde afbouw. Ook willen de G4 duidelijkheid over de periode waarvoor het Rijk de kosten vergoedt voor het inrichten van de opvang volgens de anderhalvemeterrichtlijn.^{60 61}

18

Op 18 mei wordt een nieuwe versie van de ‘Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen’ gepubliceerd. De richtlijn wordt verlengd tot nader order. Er is een passage toegevoegd met de toelichting dat op dat moment met partijen uit het veld wordt gewerkt aan een nieuwe richtlijn voor dak- en thuisloze mensen, gericht op het afbouwen en ombouwen van de noodopvang, zoals die op basis van de huidige richtlijn is ingericht. Naar verwachting wordt die nieuwe richtlijn uiterlijk begin juni gepubliceerd. Tot die tijd blijft deze richtlijn van kracht.⁶²

15

Tijdens het Clusteroverleg maatschappelijke opvang op 25 mei brainstormen de deelnemers over de gevolgen voor de sector maatschappelijke opvang en beschermd wonen indien de versoepeling van de maatregelen teruggedraaid moet worden. Over het algemeen is de sector beter voorbereid op een tweede golf omdat er al een basis is voor het hanteren van de anderhalve meter in de opvang. Ook zijn de zaken rondom testen en Persoonlijke Beschermingsmiddelen nu beter geregeld.⁶³

29

Op 29 mei wordt de ‘Richtlijn af- en ombouw maatschappelijke opvang’ gepubliceerd. Deze richtlijn vervangt de ‘Richtlijn opvang van dak- en thuisloze mensen’. Met de geplande versoepeling van de maatregelen gaat ook de maatschappelijke opvang een nieuwe fase in. Deze richtlijn biedt nieuwe uitgangspunten naar aanleiding van de versoepelingen per 1 juni. Bepaalde maatregelen uit de eerste fase zullen noodzakelijk blijven, zoals het in stand houden van de anderhalve meter afstand in de maatschappelijke opvang.

Gemeenten hebben op basis van de eerste richtlijn voor dak- en thuisloze mensen gedurende de coronacrisis opvang geboden aan niet-rechthebbenden. Nu de beperkende maatregelen van het kabinet stap voor stap worden versoepeld en het openbare leven weer kan worden opgestart, vervalt ook de richtlijn onderdak te bieden aan niet-rechthebbenden. Vanaf 1 juni kunnen gemeenten daarom starten met de geleidelijke afbouw van de opvang voor deze groep. Deze afbouw moet op 1 juli afgerond zijn of zoveel eerder als mogelijk. In de tussentijd kunnen er voorwaarden gesteld worden door gemeenten aan het verlenen van opvang, deze staan beschreven in de richtlijn van 29 mei.

Sommige gemeenten zien als gevolg van de crisis een toename in het aantal dak- en thuisloze mensen. Gemeenten hebben de afgelopen periode meer mensen opgevangen dan vóór corona het geval was. Zij hebben mensen in beeld die eerder niet in beeld waren. Dit biedt de mogelijkheid bij al deze mensen te bekijken welke begeleiding zij nodig hebben om zo snel mogelijk weer zo zelfstandig mogelijk deel te nemen aan de samenleving en een eigen woonplek (waar nodig met begeleiding) te krijgen. VWS doet een dringend beroep op gemeenten en aanbieders dit de komende tijd te organiseren.

De nieuwe richtlijn bevat tevens geactualiseerde informatie over hoe te handelen bij gezondheidsklachten en de veiligheid van medewerkers in de opvang.⁶⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. **Opgang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Juni

03

Op 3 juni sturen staatssecretaris Blokhuis, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een gezamenlijke brief aan de Tweede Kamer, 'Een (t)huis, een toekomst', over de aanpak van dak- en thuisloosheid. De bewindspersonen schrijven dat ons land een te groot aantal dak- en thuisloze mensen telt. Het Centraal Bureau voor Statistiek schat dat het aantal dak- en thuisloze mensen sinds 2009 meer dan verdubbeld is naar bijna 40.000 mensen. In verband met de COVID-19 crisis is reeds een aantal maatregelen genomen om te voorkomen dat als gevolg hiervan nóg meer mensen dak- en thuisloos worden. Maar naast deze maatregelen is meer nodig: preventieve en langdurige inzet. Veel partijen hebben de handen ineen geslagen en gezamenlijk met VWS, BZK, SZW en in afstemming met de VNG een breed plan van aanpak opgesteld. Met 'Een (t)huis, een toekomst' beoogt het kabinet gemeenten en andere betrokken partijen extra te ondersteunen op het gebied van preventie, vernieuwing van de opvang en wonen met begeleiding. Naast het terugdringen van dak- en thuisloosheid is een van de centrale doelstellingen van dit plan om, uiterlijk eind 2021, 10.000 extra woonplekken met passende begeleiding te realiseren voor dak- en thuisloze mensen.⁶⁵

In de stand-van-zakenbrief van 3 juni aan de Tweede Kamer schrijft minister De Jonge over de richtlijn die in overleg met onder andere de VNG, Valente en COMO. Staatssecretaris Blokhuis heeft de afgelopen weken gewerkt aan een nieuwe richtlijn voor de stapsgewijze af- en ombouw van de maatschappelijke opvang. De nieuwe richtlijn sluit beter aan bij de huidige fase van de crisis. Staatssecretaris Blokhuis zal samen met bovengenoemde partijen ontwikkelingen blijven volgen en de richtlijn waar nodig actualiseren.⁶⁶

04

Op 4 juni stuurt staatssecretaris Blokhuis een voortgangsrapportage beschermd wonen en maatschappelijke opvang naar de Tweede Kamer. In de rapportage besteedt de staatssecretaris ook aandacht aan de belangrijkste maatregelen die in het kader van corona zijn genomen, die hierboven staan beschreven.⁶⁷

25

In het Clusteroverleg maatschappelijke opvang op 25 juni wordt door de Nederlandse Straatdokers Groep de eerste cijfers van hun kwantitatieve onderzoek naar de impact van corona onder daklozen toegelicht. De cijfers geven een beperkt beeld van de totale omvang en kunnen nog niet geëxtrapoleerd worden. De straatdokers gaan proberen om meer data te krijgen ook uit de steden waar zij niet actief zijn.⁶⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Juli 08

Op 8 juli stuurt staatssecretaris Blokhuis een quickscanrapport van Gupta Strategists over het versnellen van de transformatie maatschappelijke opvang naar de Tweede Kamer. In verband met de coronacrisis moeten gemeenten de opvang gedurende een langere periode anders organiseren om te kunnen voldoen aan de richtlijnen van het RIVM. Daarom heeft VWS Gupta Strategists gevraagd met een quickscan in beeld te brengen wanneer het voor gemeenten financieel rendabel is om te investeren in het creëren van extra woonplekken in plaats van extra opvangplekken. De komende periode gaat de staatssecretaris in gesprek met gemeenten en de minister van BZK over de uitkomsten van deze quickscan.⁶⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

September

17

In het Clusteroverleg maatschappelijke opvang van 17 september en 1 oktober wordt gesproken over een nieuw richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen die aansluit op de actuele fase van de crisis in combinatie met de maatregelen die noodzakelijk zijn voor het herfst- en winterseizoen. Er wordt onder andere gesproken over de winterkouderegeling en de opvang van niet-rechthebbenden.^{70 71}

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Oktober

09

Op 9 oktober wordt er een nieuwe richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen gepubliceerd. Deze richtlijn dient ter vervanging van de eerdere richtlijnen en biedt handvatten voor de huidige fase van de crisis in combinatie met het herfst- en winterseizoen waarin in periodes van vrieskou meer dak- en thuisloze mensen opgevangen zullen worden. In lijn met de landelijke aanpak om indien nodig met name regionale maatregelen te treffen, kan het voorkomen dat op regionaal niveau aanvullende maatregelen worden getroffen die ook de maatschappelijke opvang raken. De maatschappelijke opvang valt onder de uitzonderingsregel voor het maximumaantal van 30 personen binnen. Het is toegestaan om meer dan 30 mensen binnen op te vangen met inachtneming van de 1,5 meter afstand tussen de bedden. Concentraties van mensen moet echter zoveel mogelijk worden voorkomen. Slaapplekken voor grotere groepen mensen moeten zoveel mogelijk worden opgedeeld in kleinere compartimenten. In het geval van een landelijke lockdown met het advies 'blijf binnen' worden gemeenten wederom opgeroepen de opvang te openen voor niet-rechthebbende daklozen.⁷²

14

In het clusteroverleg maatschappelijke opvang op 14 oktober geven Valente en GGZ-NL het signaal af dat de nieuwe maatregelen⁷³ als een lockdown geïnterpreteerd kunnen worden en dat daarom de opvang voor niet-rechthebbenden open gesteld moet worden.⁷⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

November

04

Op 4 november wordt een motie van de Tweede Kamerleden Klaver en Segers aangenomen waarmee het kabinet wordt verzocht om naast de afspraken die het kabinet maakt met gemeenten om de opvang voor ten minste twee weken voor iedereen open te stellen tevens ervoor zorg te dragen dat gemeenten de mensen die nu extra in beeld komen, in beeld houden en versneld naar een passende woonplek begeleiden, conform de brede aanpak dakloosheid.⁷⁵

05

Op 5 november wordt een aangepaste richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen gepubliceerd. In verband met de verzwarende maatregelen die zijn aangekondigd op 3 november worden gemeenten wederom opgeroepen om extra opvangplekken te organiseren voor niet-rechthebbende dakloze mensen gedurende twee weken, tot en met 18 november.⁷⁶

13

Op 13 november geeft staatssecretaris Blokhuis in een brief aan de Tweede Kamer de beleidsreactie op de quickscan 'Versnellen van transformatie maatschappelijke opvang' door Gupta Strategists ([Zie 8 juli](#)). De afgelopen periode hebben gemeenten en aanbieders maatregelen genomen om dak- en thuisloze mensen, conform de richtlijnen van het RIVM en het ministerie van VWS, op een goede manier te ondersteunen. Inmiddels is duidelijk dat een aantal kabinetsmaatregelen langere tijd van kracht blijft. Een voorbeeld hiervan is de norm om anderhalve meter afstand te houden. Voor de maatschappelijke opvang heeft dit grote consequenties. Een aanzienlijk deel van de huidige opvanglocaties is wegens ruimtegebrek immers niet geschikt om eenzelfde aantal mensen als voor de coronacrisis op te vangen. Daarom moet uitgeweken worden naar andere locaties. Omdat eerder gebruikte alternatieve locaties, zoals hotels en gymzalen, steeds meer in gebruik zijn genomen voor hun oorspronkelijke doeleinden moeten gemeenten en aanbieders opnieuw op zoek naar alternatieve locaties. De huidige situatie, waarin het advies is zoveel mogelijk thuis te blijven, en de aankomende winterkoudeopvang maakt deze noodzaak alleen maar groter. In 'Een (t)huis, een toekomst' staat de ambitie om dak- en thuisloze mensen zo spoedig mogelijk door te laten stromen naar een zo zelfstandig mogelijke, passende woonplek met begeleiding op maat (zie ook 3 juni). In de quickscan beschrijft Gupta Strategists wanneer het voor gemeenten rendabel is te investeren in het creëren van extra woonplekken in plaats van extra opvangplekken. Het doel van de quickscan is gemeenten te inspireren, en te stimuleren om te verkennen wat dit voor de eigen regio kan betekenen. De staatssecretaris schrijft tot slot dat investeren in woonplekken de voorkeur heeft boven investeren in opvangplekken. Een eigen woonplek bespoedigt het herstel van mensen.⁷⁷

18

In de versie van de richtlijn die op 18 november wordt gepubliceerd staat dat per 19 november de oproep om de opvang open te stellen voor dakloze mensen die normaal geen recht hebben op opvang vervalt. Alleen in het geval van de algemene oproep 'blijf zoveel mogelijk thuis' roept het Rijk gemeenten wederom op de opvang open te stellen voor dakloze mensen die daar normaal geen recht op hebben.⁷⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

December

08

Op 8 december informeert minister De Jonge in de stand-van-zakenbrief de Tweede Kamer over de resultaten van het onderzoek van de Nederlandse Straatdokters Groep en het Radboudumc (zie ook 16 april). De onderzoekers concluderen dat uit de geregistreerde contacten met dakloze mensen uit negen grote steden in Nederland blijkt dat de daklozenpopulatie niet zwaarder is getroffen door het virus dan andere delen van de bevolking, ondanks het feit dat zij relatief vaak lijden aan onderliggende ziekten die de kwetsbaarheid voor ernstig verloopende infecties vergroot. De adequate implementatie van beschermende maatregelen en extra opvang kan hieraan hebben bijgedragen. Wel zien de onderzoekers een negatief effect op het mentale welzijn van dakloze mensen als gevolg van de maatregelen. Het onderzoek bevestigt het beeld dat gemeenten en opvanginstellingen snel en adequaat hebben gehandeld gedurende de start van de crisis om de maatschappelijke opvang veilig in te richten. Tegelijkertijd wordt nog steeds een enorme inspanning gevraagd van deze medewerkers om ook deze winter voor dakloze mensen klaar te staan, bijvoorbeeld tijdens de winterkouderegeling. ZonMw heeft het Radboudumc, in het kader van de bredere COVID-19 gerelateerde onderzoeken, subsidie gegeven om dit onderzoek voort te zetten tot eind 2021 en daarbij behorende aanbevelingen te doen voor het beleid gericht op dakloze mensen.⁷⁹

15

Op 15 december wordt er een aangepaste richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen gepubliceerd. Deze richtlijn bevat aanpassingen naar aanleiding van de maatregelen die op 14 december door het kabinet zijn aangekondigd. De belangrijkste is dat gemeenten wederom worden opgeroepen extra opvangplekken te organiseren voor niet-rechthebbende dakloze mensen tot 19 januari 2021. De uitzonderingsregel voor maximaal 30 personen in één ruimte is komen te vervallen. Ook voor de maatschappelijke opvang geldt nu dus, mede vanwege de duur van de huidige lockdown en het bijbehorende risico op besmettingen in de opvang, dat maximaal 30 personen in één ruimte mogen zijn, met inachtneming van de anderhalvemetermaatregel. De mondkapjesplicht geldt niet in de maatschappelijke opvang, omdat het geen publieke binnenruimte is. Wel wordt dringend geadviseerd een mondkapje te dragen in de gemeenschappelijke ruimten van de maatschappelijke opvang.⁸⁰ Op 13 januari 2021 wordt de openstelling voor niet-rechthebbenden verlengd tot en met 9 februari omdat de maatregelen zijn verlengd tot en met die datum.⁸¹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Januari

22

Op 22 januari wordt de richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen wederom aangepast. Vanaf 23 januari geldt een avondklok. Voor dak- en thuisloze mensen die geen gebruik willen maken van de opvang geldt dat zij geen eigen verklaring nodig hebben om aan te geven waarom zij op straat zijn. Aan opvanginstellingen wordt gevraagd de openingstijden van de opvang zodanig aan te passen dat mensen op tijd binnen kunnen zijn. Ook is het wenselijk extra veldwerkers in te zetten die dak- en thuisloze mensen informeren over de avondklok en de mogelijkheid naar binnen te kunnen.^{8a}

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Februari

02

In de stand-van-zakenbrief van 2 februari informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over de aangepaste richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen naar aanleiding van de avondklok.⁸³

04

Op 4 februari wordt de ‘Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen’ verlengd tot en met 1 maart omdat de lockdown is verlengd tot en met die datum. Dat betekent dat ook de oproep om de opvang open te stellen voor niet-rechthebbende dakloze mensen wordt verlengd tot en met 1 maart.⁸⁴

In het clusteroverleg Maatschappelijk opvang op 4 februari wordt door VWS aangegeven dat de G4 het signaal heeft afgegeven dat ze het aantal mensen dat gebruik maakt van de opvang blijven zien stijgen.⁸⁵

18

In het Clusteroverleg maatschappelijke opvang op 18 februari wordt het signaal herhaalt dat het aantal mensen dat gebruik wil maken van de opvang blijft stijgen. Op termijn is deze toename onhoudbaar. De G4 hebben ook aangegeven ook aan dat ze zien dat veel EU-migranten rechtstreeks uit het buitenland komen die aanspraak willen maken op de opvang.⁸⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
- 5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB**

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB

Vanaf medio mei 2020 zijn beschermingsmiddelen, in de vorm van korte en lange termijnpakketten, kosteloos via de apotheek beschikbaar voor PGB-gefinancierde (in)formele zorgverleners, mantelzorgers en vrijwilligers in de palliatieve zorg wanneer er sprake is van een (vermoeden van) COVID 19 besmetting. Vanaf februari 2021 worden ook pakketten voor preventief gebruik beschikbaar gesteld.

April

07

In de Kamerbrief van 7 april 2020 meldt minister De Jonge dat naast regie op nationale schaal ten aanzien van de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen er ook op de verdeling van persoonlijke beschermingsmiddelen nationale regie wordt genomen. In de brief wordt aangegeven dat de bestaande insteek van de GGD-GHOR voor de verdeling van de middelen tot nu toe sterk is gebaseerd op het uitgangspunt dat patiënten vooral in de acute zorg terecht komen - waarbij een deel van de middelen voor andere sectoren, waaronder de langdurige zorg, beschikbaar wordt gemaakt - maar dat dit uitgangspunt niet meer in de huidige situatie past. Daarnaast lopen medewerkers uit de huisartsenzorg, thuiszorg, de wijkverpleging, de GGZ, gehandicaptenzorg en jeugdzorg risico's als zij gevraagd worden om zorg te verlenen bij (mogelijke) COVID-19-patiënten en hebben ook PGB-houders voor bepaalde dagelijkse zorg beschermingsmiddelen nodig.⁸⁷

21

Op 21 april schrijft minister De Jonge in een brief naar de Tweede Kamer dat naar aanleiding van het nieuwe verdeelmodel voor beschermingsmiddelen, GGD GHOR Nederland hem maandag 20 april heeft laten weten dat inmiddels de meerderheid van de chirurgische mondmaskers en de FFP1-maskers aan de langdurige zorg wordt uitgeleverd. Ook de zorg door mantelzorgers wordt betrokken bij de verdeling.⁸⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
- 5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB**

Bronnen

Mei 06

In de Kamerbrief van 6 mei meldt minister De Jonge dat er een nieuwe richtlijn is gemaakt voor gebruik van PBM door mantelzorgers die intensieve zorg verlenen, PGB-gefinancierde (in)formele zorgverleners, en vrijwilligers in de palliatieve zorg. Specifiek voor ondersteuning thuis in het kader van Wmo, in het bijzonder huishoudelijke hulp, begeleiding en dagbesteding en maaltijdondersteuning, gelden eigen uitgangspunten. De ruimte voor professionele afweging wordt ook in deze uitgangspunten opgenomen. Heeft een cliënt last van COVID-19-symptomen, dan is het advies dat een dokter wordt ingeschakeld en de ondersteuning wordt uitgesteld. Als dat laatste niet mogelijk is, dan kan de medewerker over een reservepakketje aan beschermingsmiddelen beschikken, die door de zorgverleners beschikbaar worden gesteld. Medewerkers die ZZP'er zijn kunnen de beschermingsmiddelen bestellen via Solopartners.nl. De kosten zijn voor eigen rekening van de ZZP'er.⁸⁹

19

Per **19 mei** wordt de separate richtlijn voor PGB-gefinancierde (in)formele zorgverleners, mantelzorgers en vrijwilligers in de palliatieve zorg (waarover melding is gemaakt in de Kamerbrief van 6 mei) logistiek ingeregeld en zijn beschermingsmiddelen, in de vorm van korte en lange termijnpakketten, kosteloos via de apotheek beschikbaar op basis van recept huisarts of GGD arts op naam van de zorgvrager (budgethouder). De pakketten worden thuisbezorgd of kunnen worden opgehaald bij de apotheek. Hiervoor zijn in totaal 100.000 pakketten vanuit het LCH beschikbaar gesteld.⁹⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
- 5. Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB**

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Juni

03

In de Kamerbrief van 3 juni schrijft minister De Jonge dat in mei voor een kleine groep (ongeveer 4000 cliënten) die thuis beademd worden en die zeer ernstige gevolgen (mogelijk met dodelijke afloop) zouden hebben in geval ze besmet zouden worden, persoonlijke beschermingsmiddelen is geregeld. Hier gaat het bij uitzondering om preventief gebruik van chirurgisch mondkapje. Deze middelen zijn via de LCH verkregen.⁹¹

In de stand van zakenbrief van februari wordt aangegeven dat VWS n.a.v. een eerder uitgebracht OMT advies chirurgische mondneusmaskers gratis beschikbaar stelt voor mantelzorgers en pgb gefinancierde zorgverleners voor preventief gebruik.

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. **Verdeling van PBM voor mantelzorgers en mensen met een PGB**

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Februari

02

In de stand van zakenbrief van 2 februari 2021 schrijft demissionair minister De Jonge dat in de huidige fase van de crisis door medewerkers in de zorg en ondersteuning meer preventief gebruik wordt gemaakt van beschermingsmiddelen. Dit op basis van het eerder uitgebrachte OMT advies. Ook voor mantelzorgers en PGB gefinancierde zorgverleners die niet in dienst zijn van een zorgorganisatie of die werken bij een pgb-gefinancierd wooninitiatief, is het van belang dat zij meer preventief gebruik te kunnen maken van PBM. Deze middelen zal VWS ook om niet ter beschikking stellen. De procedure wordt ingeregeld, waarbij het zo zal blijven dat dit via de apotheken zal verlopen.⁹²

Eindnoten (vervolg)

- 58 VWS (2020, 16 april), Clusteroverleg MO 16 april [intern document].
- 59 Minister van VWS (2020, 22 april), COVID-19 - Update stand van zaken [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z07203&did=2020D15386.
- 60 VWS (2020, 11 mei), verslag Clusteroverleg MO 11 mei [intern document].
- 61 VWS (2020, mei), raamwerk af- en ombouw MO corona v. 11-5.docx [intern document].
- 62 VWS (2020, 18 mei), Definitieve-richtlijn-dak-en-thuisloze-mensen-18-mei [richtlijn].
- 63 VWS (2020, 25 mei), verslag Clusteroverleg 25 mei [intern document].
- 64 VWS (2020, 29 mei), Richtlijn-dak-en-thuisloze-mensen-29-mei-2020 [richtlijn].
- 65 Staatssecretaris van VWS (2020, 3 juni), Een (t)huis, een toekomst [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z09945&did=2020D21555.
- 66 Minister van VWS (2020, 3 juni), COVID-19 Update stand van zaken [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z10062&did=2020D21813.
- 67 Minister van VWS (2020, 4 juni), Voortgangsrapportage beschermd wonen en maatschappelijke opvang [Kamerbrief] URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z10170&did=2020D22084.
- 68 VWS (2020, 15 juni), verslag Clusteroverleg 15 juni [intern document].
- 69 Minister van VWS (2020, 10 juli), Versnellen van transformatie maatschappelijke opvang [Kamerbrief] URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z13811&did=2020D29333.
- 70 VWS (2020, 17 september), verslag Clusteroverleg 17 september [intern document].
- 71 VWS (2020, 1 oktober), verslag Clusteroverleg 1 oktober [intern document].
- 72 VWS (2020, 9 oktober), Richtlijn-dak-en-thuisloze-mensen-9-oktober [intern document].
- 73 Minister van VWS (2020, 13 oktober), Stand van zaken brief COVID-19 [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z18764&did=2020D40608.
- 74 VWS (2020, 14 oktober), verslag Cluster overleg 14 oktober [intern document].
- 75 Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 694.
URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-694.html>.
- 76 VWS (2020, 5 november), Definitieve+richtlijn+opvang+dak-+en+thuisloze+mensen+5-11 [richtlijn].
- 77 Staatssecretaris van VWS (2020, 13 november), Versnellen van transformatie maatschappelijke opvang [Kamerbrief] URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z13811&did=2020D29333.
- 78 VWS (2020, 18 november), Richtlijn+opvang+dak-+en+thuisloze+mensen+dd+18-11 [richtlijn].
- 79 Minister van VWS (2020, 9 december), Stand van zaken brief COVID-19 [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z24312&did=2020D51019.
- 80 VWS (2020, 15 december), Richtlijn+opvang+dak-+en+thuisloze+mensen+dd+15 [richtlijn].
- 81 VWS (2021, 13 januari), Richtlijn+opvang+dak-+en+thuisloze+mensen+13-1 [richtlijn].
- 82 VWS (2021, 22 januari), Richtlijn+opvang+dak-+en+thuisloze+mensen+dd+22-1 [richtlijn].
- 83 Minister van VWS (2021, 2 februari), Stand van zaken brief COVID-19 [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z02150&did=2021D04727.
- 84 VWS (2021, 4 februari), Richtlijn+opvang+dak-+en+thuisloze+mensen+versie+4+februari+2021 [richtlijn].
- 85 VWS (2021, 4 februari), verslag Clusteroverleg 4 februari [intern document].
- 86 VWS (2021, 18 februari), Verslag Clusteroverleg 18 februari [intern document].
- 87 Minister van VWS (2020, 7 april), COVID-19 – Update stand van zaken [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z06354&did=2020D13459.
- 88 Minister van VWS (2020, 21 april), COVID-19 – Update stand van zaken [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z07203&did=2020D15386.
- 89 Minister van VWS (2020, 6 mei), COVID-19 – Update stand van zaken. [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z08054&did=2020D17195.
- 90 Minister van VWS (2020, 19 mei), COVID-19 – Update stand van zaken [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z09041&did=2020D19389.
- 91 Minister van VWS (2020, 3 juni), COVID-19 – Update stand van zaken [Kamerbrief]
URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z10062&did=2020D21813.
- 92 Minister van VWS (2021, 2 februari), Minister van VWS (2020, 3 juni), COVID-19 – Update stand van zaken [Kamerbrief] URL: [Kamerbrief] URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z02150&did=2021D04727.

Dit is een uitgave van
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Postadres
Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag
Telefoon 070 340 79 11
www.rijksoverheid.nl/vws

augustus 2023